

Óhajtunk kell, hogy *Győrök* mielőbb megírja a Kurul egész útazásának történetét s hogy bemutassa az út egyes pontjairól készített szép rajzait; de már is köszönetet érdemel, hogy bemutatott azok közül nehányat s hogy alkalmat adott ennek a valóban kedves könyvnek megírására. *Szinnyei* nemcsak alaposan, hanem szépen is ír s oly közvetlenséggel, hogy le sem tesszük művét, míg végig nem olvastuk. Ez szinte kötelezi őt, hogy ne tartsa magát egyszerű műkedvelőnek, hanem hogy mielőbb szóljon ismét ahhoz a közönséghez, melynél evvel a kötetével oly jó fogadtatásra számolhat.

M—r.

K ü l ö n f é l é k .

Egy érdekes adat a Mondolatpörhöz. Minap a *Mondolatot* mutatva be tanítványaimnak, meglepetve vettem észre, hogy épen a Kazinczy példánya került kezembe. A címlap és a címlap előtti rézmetszet tiszta oldalára írt levél, melyet itt alább egész terjedelmében közlök, ez észrevételt bizonyosságra emeli. Megerősíti ezt „Zafir Gergely“ levele is a *Feleletben*, mely a *Mondolat* Kazinczy kezéhez jutása felől így nyilatkozik:

— Öcsém! Nem feleltél, ne is felelj többé. Nincs szükségem válaszdokra... *Tábla-Biró Barátom* Tót-Vázsonyban (?) *megmagyarázta a dolgot előttem*. Te némely jobb Íróink ellen költél ki. Eggyiket azok közzül ültetted számarra, s nevéből ostoba Anagrammát csináltál, a' legrosszabb Írókkal tetted egy sorba, hogy köztök a' jó nevetséges legyen. (*Felelet a' Mondolatra*. Pest, 1815. 4—5 l.)

E feleletet a Kazinczynak küldött Mondolattal együtt „angyalbörbe“ kötve az unitárius főiskola könyvtárában Bölöni Farkas Sándor könyvei közt találtam. Bölöni F. Sándor, az ismert amerikai utazó, az erdélyi múzeum eszméjének Aranka és Döbrentei után első megpendítője, benső barátságban élt kora ifjúsága óta Kazinczyval. A széphalmi mester halála után hihetőleg kegyeletből vásárolta meg e könyvet, mint ez egy könyvárúsi bejegyzésből következtethető.

A Kazinczy kezéhez felelet végett megküldött *Mondolat* s még inkább a küldő, Radó Sándor táblabíró, sajátkezű levele, mely Kazinczyt e feleletre egyenesen felhívja, tarthatatlanná tesz azon többektől hangoztatott s minden alapot nélkülöző feltevést, mintha a *Mondolat* s kivált annak rajzolatja és híres ajánló levele nem a Kazinczy személyes kigúnyolására készült s bocsáttatott világ elé. A levél így hangzik:

20. X-bris, 1813.

Tekintetes Tábla Biró Uram!

Egyedül kiadott hasznos Írásaiból vagyon szerentsém a T. urat tisztelni. Mely tiszteletem engemet arra birtt, hogy egy alávaló Papia,

Somogyi Gédeon vőlt Pápai mendicáns és most Weszprérmegyei magát képzelődéseiben fitogtató 's hajszállhasogató Eskütt által, ki *Tót-vásonyban lakik*, egyenessen a *T. ur rágalmazására készített munkát* a T. urnak kezébe szolgáltatassam. Szives indulatomnak azt a' jutalmát várni bátorkodom, hogy a' meg^tzáfoló Irását a' T. urnak olvashassam. — *A rajzolat a' T. urnak Tzimerének és nagy Táientomainak megszennyesítettét nyomja ki, — az ajánló szók „Zafir Czenczinek becses nevét homályban fejezik ki.* Uri Grátziájában, a' midőn magamat ajánlonám, Pesten, Fejérváron, és Lepsényen által, (válaszát) ezen haszontalan könyv vétele eránt kikérem Balhásra,
és vagyok

A T. urnak alázatos szolgálja
Szentmártonyi Radó Sándor
T. Somogyvárm. Tábla Birója.

Közi:

KANYARÓ FERENCZ.

Repertorium.

a) Könyvek, füzetek.

Aradi vértanúk albuma. Szerk : *Varga Ottó.* 3-ik kiadás. Budapest, 1891
4° 426 l

Balogh Ferencz: Kellő világítás Kanyaró Ferencz unitárius történetéhez.
Debreczen. 1892. 8° 24 l.

Baróti Lajos: A bánsági legrégeb német település története. Budapest,
1892. 8° 68 l.

Beksiés Gusztáv: A dualismus története, közjogi értelme és nemzeti törekvéseink. Bpest, 1892. n. 8° 325 l.

Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok viselt dolgairól.
Hasonmás 58 l. A kézirat olvasása, közl.: *Fejérpataky László.* 51 l. Fordítása
Szabó Károlytól, javította *Fejérpataky L. 63 l* Bpest, 1892. 8°.

Emlékkönyv az Erdélyi Irodalmi Társaságnak a kolozsvári magyar színész-
szet 100 éves évfordulóján tartott ünnepélyes felolvasó üléséről. Szerkeszti a
titkár. Kolozsvárt, 1892. n. 8° 48 l.

Horváth János: Rövid synchronismus. Kis-Kun-Félegyháza, 1892. 4° 31
l. és 6 tábla.

Karátsony Imre dr.: A mohammedánizmus és a kereszténység. Győr,
1892. 8° 47 l.

Magyar Nyelvtörténeti Szótár. Szerk.: *Szarvas Gábor* és *Simonyi Zsigmond.* III. köt. 10-ik füzet. Szómutató (G—M.) 35—184 l.